

संपादकीय

पंडितांचा प्रश्न

काही दिवसांपूर्वी काशमीर फाईल्स नावाचा एक प्रचारपट बराच गाजला. १९९० च्या दशकात काशिरी पंडितांना कसे पलायन करावे लागले त्याचे चित्रण यात होते. या पंडितांना त्यांची घरे सोडून द्यावी लागली, अनेकांच्या हत्या झाल्या व काही महिलांवर अत्याचार झाले. वाडवडीलांपासूनचा आपला मुलुख सोडावा लागण हे कोणत्याही समाजासाठी वाईटच. मग ते धरणग्रस्त असोत की मुंबईल्या आरे कॉलनीतील आदिवासी. त्यामुळे पंडितांचे हे विस्थापन दुःखद व चीड आणणारे होते यात शंका नाही. पण हा चित्रपट नुसता हे दुःख मांडून थांबला नाही तर तत्कालिन कॉर्प्रेस व मित्र पक्षांची सरकारे ही जणू काही दहशतवादांना सामीलच होती अशा रीतीने त्यांच्यावर आरोप करण्यात आले. साहिजिक भारतीय जनता पक्षाला यामुळे आनंदाच्या उकळ्या फुटल्या. एरवी आपल्या पदाच्या गरिमेविषयी फार जागरूक असणारे आपले पंतप्रधान नंदें मोदी यांनी सर्व संकेत बाजूला ठेवून या एकतर्फी प्रचारपटाची भलावण केली. भाजप आणि त्याच्या भक्तांना हा जणू आदेशच होता. त्यानुसार मग पुन्हा एकवार नेहरूपासून सर्व कॉर्प्रेसी नेत्यांवर गरळ ओकायात आली. सध्या मात्र हे सर्व भक्त आपली तोंडे लपवत फिरत आहेत. कारण, गेल्या काही दिवसांपासून हिंदू वा काशिरी पंडितांना वेचून वेचून मारले जात आहे. यामुळे भीतीचे वातावरण निर्माण झाला असून तेथील पंडितांनी अन्यत्र स्थलांतर करण्याचा इशारा दिला आहे. राहुल भट नावाच्या महसूली कार्यालयात काम करण्याचा कारकुनाची सर्वप्रथम हल्या झाली. सरकारी कार्यालयात असलेल्या पोलीस संरक्षणाचाही जर उपयोग नसेल तर एरवी आमच्या जिवाची काय हमी अशी भावना पंडितांमध्ये तयार झाली. त्यांनी भाजप सरकारविरुद्ध आंदोलन सुरु केले. पण त्यांनंतर हल्यांचे सर्व वाढतच गेले. दोन दिवसांपूर्वी एका शाळेतील शिक्षिकेला गोळ्या घालून मारण्यात आले. तर गुरुवारी एका बँक व्यवस्थापकाला व दोन कामगारांना मारण्यात आले. राज्यात सर्व वर्ष पसरलेल्या हिंदू नागरिकांना एकेटक्याला संरक्षण देणे हे कोणत्याही सरकारसाठी अशक्यप्राय आहे. अशावेळी दहशतवादी जेव्हा एकेकाला वेचून मारत असलील तेव्हा परिस्थिती अत्यंत गुंतुंगीची होते. हा उघडच सरकारला अडचणीत आणण्याचा दहशतवादांचा एक मार्ग आहे. त्या निमित्ताने हिंदू व मुस्लिमांमध्ये तेढ निर्माण झाली तर तेही दहशतवादांचे त्यांना पाठिंवा देणाऱ्या पाकिस्तानला हवेच आहे. त्यामुळे या मुदावारून राजकारण करणे एरवी गैरच ठेले असते. पण काशिरी फाईल्सच्या भाजपच्या नेत्यांना आता याबद्दल आक्षेप घेण्याचा अधिकार नाही. काशिरात सर्वाधिक हल्या तेथील स्थानिक मुस्लिमांच्या झाल्या आहेत. तेथील पोलीस व इतर सरकारी सेवांमध्ये आजही बहुसंख्येन मुस्लिमच आहेत व अनेकदा त्यांच्यातील वरिष्ठतम अधिकारी गोळ्यांना बळी पडले आहेत. त्यामुळे ही लढाई १९९० मध्येही दहशतवादाची होती व आजही तशीच आहे. पण त्याला आपल्या फायद्यासाठी हिंदू विरुद्ध मुस्लिम असा रंग देणे हे अत्यंत नीच प्रकाराचे राजकारण होते. भाजपच्या आता ते अंगाशी येत आहे. गेल्या काही वर्षात तीन हजार ८०० पंडित काशिरीमध्ये परत येण्यांनी नोक्यां पतकरल्या आहेत असे केंद्र सरकारने मोठ्या अभिमानाने संसदेत सांगितले होते. पण आता हेच कर्मचारी व त्यांचे कुंतुंबीय येले काही दिवस भाजप सरकारच्या विरोधात अंदोलन करीत आहेत व आपल्या अन्याहा अशी माणी कीरीत आहेत. विशेष म्हणजे काशिरातील मुस्लिम हे आपल्याचे भाऊच आहेत असे म्हणून दहशतवादी हल्ल्यात मारल्या गेलेल्या मुस्लिमांचाही ते आवर्जन उल्लेख करीत आहेत. ही जी जांपीची पंडितांनी दाखवली ती भाजपच्या भक्तांनीही आता दाखवायला हवो. पण प्रत्यक्षात या आंदोलनकर्त्यावर दबाव आणला जात असल्याच्या बातम्या आहेत. राज्याचे नायब राज्यपाल विजय सिन्हा यांनी यांची पंडितांच्या शेखपुरा वसाहीतील घेत दिली तेव्हा दहशतवादांना काशिरातून स्थानिक पाठिंवा मिळत असल्याचे वक्तव्य केले होते. पण मग ३७० वे कलम रद्द करून नेमके साधले काय हा सवाल निर्माण होतो. भाजपच्या नेत्यांना त्याचे उत्तर द्यावे लागेल.

प्रदीप पाटील

व्यवहारात सीटी कायदा
वापरला जात नाही. तो
वापरला जाते ते वेष्यांना
उपद्रव देण्यासाठी! सार्वजनिक
जगारी असभ्य वर्तन,

सामाजिक उपद्रव, इत्यादी
कलमे लावून यांचा छळ केला
जातो. सीटी कायद्यांमध्ये
नवीन सुधारणा होऊन द

इम्मारेल ट्रॉफिक प्रिवेट्स्न

अंक्वट अस्तित्वात आला

आहे. यात गिन्हाईकावरही

कारवाई व्हावी अशी सुधारणा

करण्याच्या शिफारासी आणेय

मंत्रालयाने नकारात

केला.

भारतात काही भाग असे

जाते ते रेड लाइट

एरिया समजते

वेष्यांनी त्यांचे लक्षण

आहे. एकटा

मुव्हावृत वर्ष

२००००

वेष्या यांनी त्यांचे

वेष्यांनी त्यांचे

</div

मि

त्रिवेणिंगी, तुम्हाला इतिहास हा विषय असतो. इतिहासात जुन्या काळात घडलेल्या घटनांची माहिती असतो. काहीनी इतिहास असून घटनाची माहिती असतो. जाणून घ्यायचा असतो. आपल्या इतिहासात बरच काही डडलेलं असतं. मात्र काही येणा इतिहास लपवला जातो किंवा एखादा कालांडाबद्दल, काही व्यतीर्णबद्दल पुरेशी माहिती नसते. पण त्यांनी बरंच योगदान दिलेलं असतं. काहीनी समाजासाठी बरंच काही करून ठेवेलेलं असतं. काहीनी देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी त्याचा केलेला असतो. यातून आपल्यालाई प्रेरणा मिळत असते. अमेरिकेत राहण्या भारतीय वंशाच्या प्रसिद्धा पद्माभन्नालाई असंच वाटत. म्हणूनच ती महिंताच्या कार्याचा इतिहास लोकांसमोर याच म्हणून प्रयत्न करते आहे.

प्रसिद्धाची करामत

वाचायला मिळत नव्हतं. मग प्रसिद्धाने ही परिस्थिती बदलण्यासाठी प्रयत्न करण्याचा निर्णय घेतला.

मग २०२० मध्ये कोरोनाकाळात तिने वूमेन फॉर एज्युकेशन, अंडेंकोसी अँड राईट्स या नावाने एका एन्जीओची स्थापना केली. त्यानंतर तिने वैंज, ओआरजीवर एक याचिका दाखल करून इतिहासाच्या अभ्यासक्रमात महिलांच्या योगदानाची मोहिम सुरु केली. सुरुवातीला तिला बराच संघर्ष करावा लागला. पालक आणि विद्यार्थ्यांना तिच्या कामाचं महत्त्व कलत नव्हत. प्रसिद्धा उगाच्च वेळ घालवत असल्याचं तिचं म्हणणं होत. महिलांच्या कार्याला फार महत्त्व घ्यायला नको, असं काहींची म्हणणं होत. पण प्रसिद्धा मगे हटली नाही. तिने प्रयत्न सुरु ठेवले. अखेर शिक्षणवस्थेला झुकावं लागल. आता फैरवैक्स काउंटी स्कूल डिस्ट्रिक्सने इतिहासाच्या उत्सकात तिथल्या कृष्णवर्णायांच्या महिलांनी महान कार्य करून ठेवलं होत. मात्र हे कार्य इतिहासाच्या पानांमध्ये महिलांच्या योगदानाचा धडा असू शकतो. 😊😊

छोटे उस्ताद

दोस्त हे मरत

जग हत्तींचं

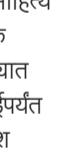
अगडंबंद देह संभालण्यासाठी हत्तीना भरपूर खांव लागत. म्हणूनच हे प्राणी दिवसातले १६ तास खात असतात. पण त्यांच्या पचनशक्ती कम्कुत असते. त्यांच्या शरीरातून मोठ्या प्रमाणावर मिथेन वायू बाहेर पडतो. त्यांना मिळून मिसळून रहायला आवडत. दोन हत्ती सोडे एकमेकात गुंतून आलिंगन देतात. अतंत संवेदनील असा हा प्राणी आहे. हत्ती उडी मारू शकत नाहीत. उडी मारता न येणारा हा पृथ्वीवरचा एकमेव सस्तन प्राणी आहे. 😊😊

खादाढी

मँगो स्लशने भागवा तहान

अंब्याचा हंगाम आता संपत आला आहे. त्यामुळे पुढचे काही दिवस भरपूर आंबे खाऊन घ्या. मँगो स्लश तुम्ही द्राय करू शकता. यासाठी दोन कप आंब्याचे तुकडे घ्या. दोन छोटे चमचे आल्याचा रस, दोन चमचे लिंबाचा रस, तीन कप बांधवे तुकडे हे साहित्य घ्या. हे स्वप्न घटक मिक्सचर्या भांडवात ओता. बांडी होईपर्यंत फिरवून घ्या. बर्फ फार बांडीकरून नका. मँगो स्लश म्हणूनच्या ओता. गरेवार घ्या.

स्टडी टिप्स

अभ्यासाची विभागणी करा

मुलांनो, तुम्हाला आता शाळेचे वेध लागले असतील. बचाच मुलांच्या शाळा सुरुही झाल्या असतील. त्यामुळे सुरुही सूटी मागे सूझून अस्यासाला लागायला हव. भरारू अभ्यास असेल तर काळांची करू नका. अभ्यासाची विभागणी करा. परीक्षेला तीन धडे असतील तर एका वेळी एक धडा मसूजून घ्या. त्यावरची उत्तरं तयार करा. मगच पुढे जा. यामुळे तुम्हाच्यावर ताण येणार नाही.

योगा टाईम

लाभादारी ताडासन

ताडासनाचे अनेक फायदे आहेत. यामुळे शीरर लवचिक होत. या आसनाला माझंटन योगा असंही म्हणतात. हे आसन करण्यासाठी ताठ उभे रहा. कंबर आणि मान एकदम सरळ असायला हवी. मग दोन्ही हात सरळ रेखेत वर न्या. शीरर वरच्या बाजूला ताणा. हा ताण पायांच्या बोटानाही जाणवायला हवा.

►शनिवार, दि. ४ जून २०२२

बालांगण

६

वंशम्भर्ग हा युरोप खंडातला छोटासा देश

आहे. क्षेत्रफल कमी असलत तरी त्या

देशाला सप्तांद सांस्कृतिक आणि

ऐतिहासिक वारसा लाभला आहे. बेल्जियम, जर्मनी

आणि फ्रान्स हे लवझाम्बर्गचे शेजारी. १९९८ चौरस मैल

एवढाच त्याचा आकार आहे. पश्चिम युरोपातल्या या

देशाचा आकार अमेरिकेतलं सर्वात छोटे राज्य 'हॉडे

आईसलॅंड' पेशाही कमी आहे. चारही बाजूंनी

जमिनीने वेडलेल्या या देशात घनदाट जाणल,

टेकड्या आणि कमी उंचीच्या पर्वतरांगा आहेत.

देशाच्या उत्तर भागातली जमीन फार सुपीक नाही.

मात्र दक्षिणेकडचा भाग 'सुजलाम सुफलाम' आहे.

'हॉटे शुरुअ' हा या देशातला सर्वात मोठा

तलाव. या देशातलं वातावरण सौम्य असतं. उन्हाळा

फार कडक नसतो आणि थंडीही बोचाची नसते.

लवझाम्भर्गच्या डोंगराळ भागात हरणं आणि जंगली

श्रीमंती यात्राचा लक्ष्यमंडळ

सफर देशांची

डुक्कर आदल्लात. लहान आकाराचे

प्राणीही या भागात पहायला मिळतात.

या देशात बेरेच स्थलांतरित पक्षी येतात. त्यामुळे पक्षी

निरिक्षकांना इथे बरंच काही पहायला मिळतात. या

देशात काही दुर्मिल सुमुद्री प्राणी पहायला मिळतात.

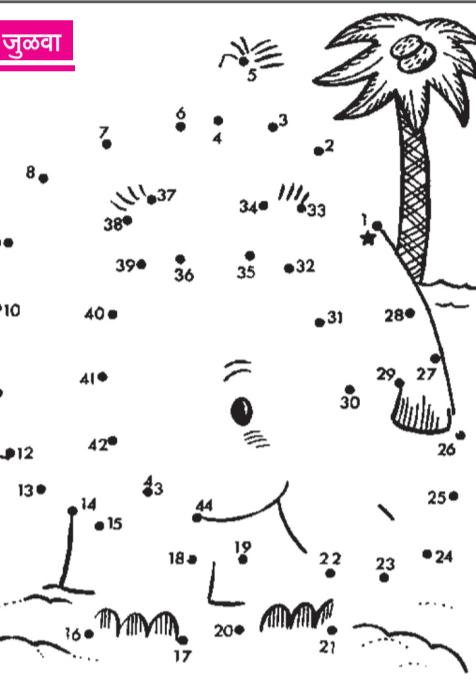
बटाटे, ओट्स, बार्ली आणि गूह या

देशातली प्रमुख पीकं. आकाराने छोटा असणारा हा

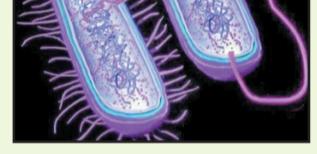
देश खूप श्रीमंत आहे. युरोपातल्या इतर देशांच्या

तुलनेत इथे खूप कमी बेरोजगारी आहे. लवझाम्भर्ग मध्ये लोक जमीन, फैंच आणि लवझाम्भर्ग अशा तीन भाग बोलतात. इथल्या लोकांचं जीवनमानही खूप चांगलं आहे.

कसे असतात बॅकटेरिया?

हैल्थ वेळ्य

समाविष्ट असते.

पेशीभोवती कठींग भिंत

असते. यामुळे बॅकटेरियांचं

रक्कण होतं. काही बॅकटेरियांना

बाहेरच्या बाजूला कवच

असतं. त्याला 'पिली' असं

म्हणतात. हालचालीसाठी

त्यांच्या शरीरात लंब

धायासारखे अवयव

असतात. त्यांना सास्त्रीय

भाषेत 'फॅलॉला' असं

म्हणतात.

त्यांची संख्या झाटपट वाढते.

सध्या पुढीर दहा हजार प्रजातींचे बॅकटेरिया आहेत.

बॅकटेरियांची तीन विभागांमध्ये प्रभागी केली

जाते. 'कोककी बॅकटेरिया' गोलाकार असतात.

'बॅसिली' बॅकटेरियांचा आकार सरळ असतो.

'स्पायरल बॅकटेरिया' कॉकस्कू पास्टासारखे

दिसतात.

हे सजीव समुद्राने रहतात.

संधीवीर दहा हजार प्रजातींचे बॅकटेरिया आहेत.

बॅकटेरियांची तीन विभागांमध्ये प्रभागी केली

जाते. 'कोककी बॅकटेरिया' गोलाकार असतात.

'बॅसिली' बॅकटेरियांचा आकार सरळ असतो.

'स्पायरल बॅकटेरिया' कॉकस्कू पास्टासारखे

दिसतात.

संधीवीर दहा हजार प्रजातींचे बॅकटेरिया आहेत.

बॅकटेरियांची तीन विभागांमध्ये प्रभागी केली

जाते. 'कोककी बॅकटेरिया' गोलाकार असतात.

'बॅसिली' बॅकटेरियांचा आकार सरळ असतो.

'स्पायरल बॅकटेरिया' कॉकस्कू पास्टासारखे

अशोक सराफ नाबाद ७५

आ थी बैंकेत काम करून मराठी नाटके किंवा नंतर सिनेमे गाजवणारे अनेक कलाकार झाले. अमोल पालेकर, रत्नाकर मतकरी ही त्यातली सहज आठवारी नावे. यात आणखी एक महावाचे नाव आहे अशोक सराफ याचे. अशोक सराफ याचे मामा गोपीनाथ सावकार होता वाचे नाटक कंपनी होती. प्रसाद सावकार होता प्रसिद्ध गायक नट याच घरातले. त्यामुळे अशोक सराफ याचे नाटकाशी फार लहानपणापासून संबंध आला. वाच्याचा सहाय्या वर्षी केलेल्या कामाबदल एक पदकही त्यांना मिळाले होते. तिथापासून ते आता वाच्याचा ७५ वर्षांपर्यंत ते अजूनही काम करीत आहेत.

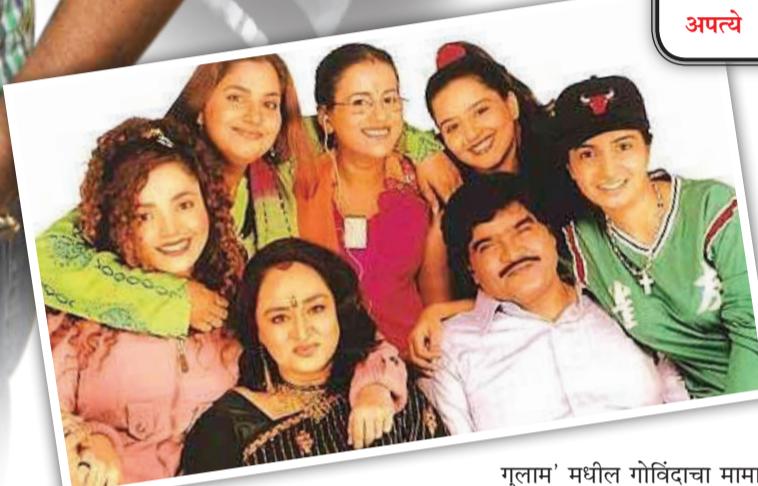
खेरे तर १९८० च्या दशकात जे तरुण असतील त्यांना अशोक सराफ यांना अहो जाहो करणे होती अवघार होईल. कारण त्या काळात लक्ष्याकांत बेंडे यांच्या सोबतीने त्यांनी मराठी कॅप्टनसुरी गाजवली. त्यावेळी अशोक-लक्ष्याची जोडी म्हणूनच तरुणांमध्ये प्रसिद्ध होती. धूमडाका, अशोक ही बनवाबनवाची अशा अनेक चित्रांमध्ये ते गाजले. अशोक सराफ आणि निकू फुले

यांचेही अनेक सिनेमे गाजले. पण लक्ष्याकांत हे उपर्युक्त अभिनेते होते. अशोक सराफ हे मात्र गंभीर प्रकृतीचे नट आहेत. स्क्रिप्टच्या बाहेरचे उपर्युक्त विनोद कराऱोर नट अशी त्याची कधीही ओळख नव्हती.

नंतर ते हिंदीमध्येही गेले. 'ठाकुर तो गियो' म्हणत मुन्हीजी आजही अनेक लोकांना आठवातात. अजूनही या डायलॉगावर मिस्स बनत असतात. मात्र अमराठी लोकांना माहिनी नसेल की, करण अर्जुन पुन्हा आल्यावर सातत्याने 'ठाकुर तो गियो' हा डायलॉग मारणारे मुन्ही म्हणजे अशोक सराफ यांनी मराठी कॉमेडीचा एक बैंचमार्क सेट केला आहे.

'व्याख्या, विक्खी, बुख्यू', 'हा माझा बाबाको पार्वती', 'सत्तर रुपे वारंते', असे अनेक डायलॉग अजरामर कराऱण अशोक सराफ हे आजही मराठी कॉमेडीचे किंवा आहेत. विचार करा, एक असा माणूस, ज्याची ढेरी सुलेली आहे, त्याच्या छातीवर केसांचे मोहोळ असताना तो वरच्या ३ गुंड्या

उडऱ्या ठेवतो आणि हिरोसारखा गुळगुळीत, चिकनाचोपडा चेहरा नसलेला माणूस तब्बल १५ वर्षे मराठी चित्रपटसुटीबर राज्य करतो, हे अशक्य वाटणारं आहे आणि म्हणूनच अशोक सराफ कॉमेडीचे किंवा आहे. मराठी सिनेमात मोठी उंची गाठलेल्या अशोक सराफ यांनी अनेक हिंदी चित्रपटात काम केले मात्र हिंदीतील लोकांनी त्याची प्रतिवाप ओळखली नाही, अशी ओरड कायमच आपण ऐकलेली आहे. अगदी

गुलाम' मधील गोविंदाचा मामा असेल. त्याची प्रत्येक भूमिका भाव खाऊन जायची. मामा वरून लक्षात आलं की, सगळी इंडियाची आजही अशोक सराफ यांना 'अशोक कमामा' म्हणते, त्यामोही एक भारी किस्सा आहे.

सतरच्या दशकात एक चित्रपटाच्या कामासाठी अशोक सराफ कोलाहलपुसऱ्याचे शुरुंगा करत होते. तिथे त्या चित्रपटाचे कॅमेरामन प्रकाश शिंदे होते. त्यावेळी प्रकाश

शिंदे हे आपल्या छोटांचा मुलीला घेऊन सेटवर यायचे. आणि मग प्रत्येकाची औल्या करून देताना त्यांनी अशोक सराफ यांची ओळख 'अशोक कमामा' अशी करून दिली.

मा ती मुलगी कायम सेटवर आली की, 'अशोक कमामा' असी हावा मारायनी. काही दिवसांनी ते कॅमेरामन प्रकाश शिंदे हेही चेतैत अशोक सराफ यांना 'अशोक कमामा' म्हणू लागले. हल्लूबू संपूर्ण चित्रपटाची टीमही त्यांना 'अशोक कमामा' म्हणू लागली आणि मा पुढे काही महिन्यांमध्ये जवळपास अडव्या इंडस्ट्रीच त्यांना 'अशोक कमामा' म्हणू लागली.

असे हे मामा आता ७५ वर्षांचे होणार आहेत. दादा कोंडेके यांच्या पांडू हवालदार आणि राम राम गंगाराम (म्हणत्या खाटिक) या सिनेमातल्या भूमिका त्यांनी गाजवल्या. पण ते तिथेच थांवले नाहीत. ते इतर प्रकाराची सिनेमे, नाटके, मालिका करीत राहिले. असा या अष्टपैतू अभिनेत्याला हार्दिक शुभेच्छा.

-आठवण

शेवट कोरडे

१३७११८५१७४

‘दिल धक्क धक्क कटै!’

भगाच्या विविध पैलूंचे बंगतदारे तुफान विनोदी चित्र

गोंधळ निर्माण होतो व अंजली अमरचे घर सोडून निघू जायच्या निर्णय असावे याचा संशय येत राहो, कारण, रंगमंचाचा योय वापर घेतो. त्याचेवढी मारोतार गवडें हा बांधकाम व्यावसायिक घरी येऊन करीत दृश्ये घ्यायच्या जागा, पांवांचे कंपेशीशस्त्र, वेगवान हलचाली वेगवानी भर घालतो व त्यामुळे प्रेक्षकांची मनमुदाक करमणूक होते.

मराठी निर्माण होणाऱ्या नवनीनी गोंधळाचा शेवट करा होतो हे शिस्तबद्धपणे हाताळ्याची प्रदीप करवे यांची कराब नाटकांत दरोरज निर्माण होणाऱ्या नवनीनी गोंधळाचा शेवट करा होतो हे तिकटिकाची जागवते.

अमर जोशी झालेल्या प्रदीप करवे यांनी नाटकाच्या नाटकाची भूमिका त्यांच्या खास शैलींत आवाजाच्या चर्चात्यासह बहादरित्या सादर केली. बाबी झालेल्या सुदेश म्हणीलकर यांनी अमरचा मित्र म्हणून घमाल उडवून दिली. दुर्ख झाल्यावर दारूचा ग्यास भूल अशावध बोलावाची त्यांची लंकव प्रत्येक वेगवानी भर घालतो व त्यामुळे शेवटी अफलातून धक्के देत हे नाटक रांतदार केले आहे.

प्रदीप करवे यांनी नाटकाचे अंदांचे काम करावा आणंद

यांनी हे नाटक यांनी अंजलीचे काम करावा आणंद

यांनी अंजलीचे